

Rodinné právo

prednáška č. 7

Všeobecne o vyživovacích povinnostiach

- Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.
- Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu;
- Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.
- Výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.
- Úroky z omeškania
- Plnenie výživného povinným sa započítava najprv na istinu a až po uhradení celej istiny sa započítava na úroky z omeškania.
- Právo na výživné sa nepremlčuje
- Výživné možno priznať len odo dňa začatia súdneho konania (pozn. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa)

- Práva na jednotlivé opakujúce sa plnenia výživného sa premlčujú
- Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť (*pri výživnom na maloleté dieťa koná súd aj bez návrhu)
- Kto celkom alebo sčasti splnil za iného vyživovaciú povinnosť, je oprávnený od neho požadovať úhradu tohto plnenia a úroky z omeškania podľa predpisov občianskeho práva
- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny môže poskytovať náhradné výživné
- Ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov

Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom:

- Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť
- Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov
- trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť
- Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa
- Ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného. + jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.
- Súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.
- Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov.

- Ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor
- Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti
- Vo vyššie uvedenom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti.
- Rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie
- Súd môže rozhodnúť o povinnosti zložiť peňažnú sumu na výživné, ktoré sa stane splatné až v budúcnosti, a to na osobitný účet zriadený v prospech maloletého dieťaťa rodičom, ktorý ho má v osobnej starostlivosti

Vyživovacia povinnosť detí k rodičom

- Deti, ktoré sú schopné samy sa živiť, sú povinné zabezpečiť svojim rodičom primeranú výživu, ak to potrebujú.
- Vyživovacia povinnosť medzi manželmi a poskytovanie príspevku na výživu rozvedenému manželovi predchádza vyživovaciu povinnosť detí voči rodičom.

Vyživovacia povinnosť medzi ostatnými príbuznými

- Predkovia a potomkovia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť iba v prípade, ak to nevyhnutne potrebujú.
- Ak potomkovia nemôžu svoju vyživovaciu povinnosť plniť, prechádza táto povinnosť na predkov (len ak nemôžu plniť bližší príbuzní)
- Každý z príbuzných na rovnakom stupni plní vyživovaciu povinnosť v takom rozsahu, aký zodpovedá pomeru jeho schopností, možností a majetkových pomerov k schopnostiam, možnostiam a k majetkovým pomerom ostatných príbuzných

Vyživovacia povinnosť medzi manželmi

- Ak jeden z manželov túto povinnosť neplní, súd na návrh niektorého z nich určí jej rozsah tak, aby životná úroveň oboch manželov bola v zásade rovnaká
- Vyživovacia povinnosť medzi manželmi predchádza vyživovaciu povinnosť detí voči rodičom

Príspevky

- Príspevok na výživu rozvedeného manžela
- Príspevok na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke

Príspevok na výživu rozvedeného manžela

- rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.
- Príspevok na výživu rozvedeného manžela možno priznať najdlhšie na dobu piatich rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o rozvode.
- súd môže výnimočne túto dobu predĺžiť, ak rozvedený manžel, ktorému súd príspevok priznal, nie je z objektívnych dôvodov schopný sám sa živiť ani po uplynutí tejto doby

Príspevok na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke

- Príspevok na výživu + príspevok na náklady súvisiace s tehotenstvom a pôrodom
- Otec dieťaťa, za ktorého matka dieťaťa nie je vydatá, je povinný najdlhšie po dobu dvoch rokov, najneskôr odo dňa pôrodu prispievať matke primerane na úhradu jej výživy a poskytnúť jej príspevok na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom.
- Súd môže na návrh tehotnej ženy uložiť mužovi, ktorého otcovstvo je pravdepodobné, aby poskytol vopred sumu potrebnú na zabezpečenie jej výživy